

katerih je bilo nad 100, se je pridružilo vse ljudstvo. In tako je donel po cerkvi in zunaj cerkve mogočen glas »Lepe naše domovine« in valovi te pesmi so bučali tje proti Spielfeldu . . . To je bil nepopisno veličasten, da, zgodovinsko važen prizor.

Slavnostni sprevod.

Nato se je vslo ljudstvo iz cerkve in se je na državni cesti, ki vodi iz Spielfelda, razvrstilo v slavnostni sprevod. Na čelu sprevoda so bili jezdeci s slovenskimi trobojnicami. Njim so sledili otroci s trobojnimi zastavicami. Nato so korakali moški, katerih je bilo gotovo okoli 1500. Za možmi je korakal pevski zbor, pomnežen s pevci iz Svedine, Jarenine in Maribora. Za pevci so korakali zastopniki jugoslovanskega častniškega zbora, Narodni svet s poverjenikom dr. Verstovškom, v dolgi vrsti naše žentvo. Godba je igrala narodne korčnice, pevci pa so prepevali narodne pesmi. Ko smo korakali mimo nemške šole in Südmarkhosa, so se slišali klici: »Hvala, da ste nam zgradili ta poslopja!«

Slavnostno zborovanje.

Na severni strani Slov. doma je bil pripravljen govorniški oder, ves v zastavah in cvetju. Obširni prostor je bil natlačeno poln občinstva. Bilo nas je nad 3000.

Prvi stopi na oder viharno pozdravljen predsednik krajevnega Narodnega sveta, domači župnik č. g. Vračko. Izvajal je: »Manj strašna noč je v črne zemlje kriku, kot so pod solcem sužnji dovi.« Sužnji, hlapci, robovi smo bili. Tepli so nas, hoteli so nas popolnoma iztirati z domačih tal. A danes smo zmagovalci. Jugoslavija nas je otela. Ruski Port Artur je padel, a slovenski Port Artur se danes stoji! Dolgo je trajala črna noč, a sedaj nam sije toplo solnce svobode. Govornik je pozdravil zbrane množice in posamezne zastopnike. Med njegovim govorom so se pripeljali z avtomobilom 4 srbski častniki iz Maribora. Ljudstvo jih je tako burno pezdavljalo, da je govornik moral prekiniti svoj govor. Svoja izvajanja je končal s klicem: Jugoslavija vivat, crescat, floreat! Jugoslavija živi, rasti in procvitaj!

Viharno pozdravljen je nato nastopil srbski nadporočnik. Govoril je mirno, a navdušeno. Ljudstvo je sledilo z napetostjo vsaki besedi in ga je do dna razumevalo. Zagatavljali je obmejne Slovence, naj popolnoma zaupajo na svojo novoustanovljeno Jugoslavijo. Veliki in mogočni narodi so z vami: Amerikanci, Angleži, Francozi, predvsem pa mi Srbi.

Dr. Verstovšek,
dr. Medved, dr. Ravnik in Thaler.

Slavnostni govorniki dr. Verstovšek, Medved in Ravnik so s svojimi izvajanja vzbudili med ljudstvom toliko navdušenja in zanimanja, kakor še nismo videli na nobenem shodu. Skoro po vsakem stavku je ljudstvo bučnilo v vihar odobravanja, vsklikanja in ploskanja. Dr. Medved je med drugim izvajal: Tako lepe zahvalne nedelje še ob mejni slovenski rod nikdar ni obhajal kot danes. Vi obmejni Slovenci imate tokrat dovolj vzroka, da vsklikate k Bogu: Tebe Bog mi hvalimo! Govornik je razvijal zgodovino trpljenja in sužnjosti Slovencev v taki obliki, da so celo resnim možem prišle solze v oči. Ob koncu pa je pozval zbor na tri reči: 1. obljubimo, da bomo skrbeli za red in mir v novoustanovljeni državi; 2. napravimo teden sklep, da bomo značajni, da bomo narod postojakov, narod vrlih mož; 3. da se spominjamo tistih, ki nam so pripravili Jugoslavijo: dr. Kreka, dr. Korošca in Wilsona. Živeli Jugoslovani! Živela naša srečna, mlada, svobodna Jugoslavija!

Dr. Ravnik je opisal v živi besedi boje obmejnih Slovencev. Opisal nam je zgodovinski razvoj razpada stare Avstrije in Nemčije. V saljivi obliki je govoril o naših nemškutarjih in o nalogah, ki jih imamo v Jugoslaviji.

Domači župan Thaler se je nato zahvalil za ogromno udeležbo.

Po zborovanju je tritisočglava množica zapela »Lepa naša domovina« in »Onamo, Onamo.«

Zgodovinarji, zapišite dan 24. novembra 1918 kot dan-mejnik v zgodovini obmejnih Slovencev!

Belo-zelena garda v Mariboru razorožena

Z dovoljenjem NS in generala Maistra kakor zapovednika jugoslovanskih čat na Štajerskem je mariborski mestni zastop osnoval posebno obrambno stražo, ki je bila pod vrhovnim poveljništvom

general Maistra, a je sicer imela svoje lastne poveljnike. Ta obrambna straža je nosila na kapah belo-zelene znake in od tod ime zeleno-bela garda. V tej gardi se je po velikem delu natopila vsa v Mariboru zbrana domača in tuja sodrga. Bili so vmes cele trije roparski morilci. Imetje in življenje meščanov je bilo pred to oboroženo družbo stalno ogroženo. Ko je pa nekaj članov te jako mešane družbe dne 19. t. m. iz narodnega sovraštva za hrbtno ustrelilo slovenskega dragonca Vauhniko, je to izbito sodu ono.

V noči od minulega petka na soboto je general Maister odredil, da se ima ta mestna garda razorožiti in naši vrli slovenski in srbski junaki so to storili z največjo točnostjo. Pri vsem tem delu sta bila samo ranjena dva izmed zeleno belih, ki se nista pustila razorožiti, in sicer eden poročnik in eden poddesetnik. Na naši strani ni bilo nikakih žrtv. General Maister je naznanil to razoroženje meščanom in delavcem s posebnim slovensko nemškim proglasom. V tem proglasu pa je med drugim rečeno: »Na straži stoječi udje mestne straže so sami plenili, ropali in streljali na ljudi. Sklenili so, da zarobijo jugoslovanske čete in vzamejo uplívne jugoslovanske osebe za talce.

Državno orožje vsake vrste, municijo, opravo in monture se morajo oddati do 12. ure opoldne. Udje mestne strate, ki niso Mariborčani, morajo do večera zapustiti Maribor.

General Maister povdarja, da tega ni skrenil proti meščanom, ampak zato, ker je ob nastopu svoje službe obljubil, da bo vzdržal mir in red ter hoče držati svojo besedo.

Proglas končuje:

Meščani in delavci! Ne bojte se in imejte mirno kri! Moje četa so danes tako močne, da mi je lahko brez druge pomoči vzdržati red. Po moči bom skušal Vaš trdi položaj v zadnjih treh tednih sedanjega težkega časa zboljšati. Dokler mojim naredbam ne nasprotujete, ste pod mojim osebnim varstvom, in bodem vsako Vam prizadeto krivico najostreje kaznoval. Nasprotno pa Vas svamim pred vsako nepremišljenostjo, da se zabrani razglasitev prekega sode. Jaz in moji častniki smo odločni in močni dovolj, z našimi vrlimi četami zadušiti vsak upor, če je potrebno, z najostrejšo silo.«

Pogreb dragonca Vauhniko

V Šmiklavžu pri Hočah se je v četrtek, dne 21. novembra vršil slovesen pogreb dragonca Franceta Vauhniko, nedolžne žrtve tujega nasilja. Starši so namreč dali prepeljati truplo iz Maribora na dom. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi. Dragonci na konjih, krdeci drugega jugoslovanskega vojaštva, zastopniki jugoslovanskega častniškega zbora, odposlanstva NS v Mariboru in Hočah in dijaštvo, je skazalo junaku zadnjo čast. Sv. mašozadušnico jebral č. g. kaplan Polak. Krsto so nosili vojaki, ki so jo tudi spustili v grob. Po opravljenih molitvah je vojaška četa oddala častno salvo. Ob grobu, ki je na lepem prostoru pred odhodom v cerkev sv. Miklavža, so se poslovili od junaka v imenu častnikov in jugoslovanske armade nadporočnik Lederhas, zastopnik NS dr. Rosina, zastopnik naših organizacij predsednik Žebot in v imenu mladine, dijak iz Maribora. Vsi pogrebci so bili ginjeni. Tako veličastnega pogreba še ta kraj ni videl.

O rajnem Vauhniku soglašajo vsa mnenja: Bil je v vsakem oziru vzgleden mladenič. Zvest katoličan, navdušen Jugoslovčan in priden ter poslušen sin svojih staršev. Bil je marne uravi, spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Vauhnik je bil krasen fant. Star še komaj 21 let. Visoke rasti, raven kot jelka, zalega lica, jasnih oči, izobražen in odločen.

In ta vrli jugoslovanski sin je moral pasti pod zahrbtno, zločestno roko . . . Mirno je šel čez dravski most v Mariboru, kjer ga je zadela krogla v trebuh. Vauhnikovo smrt ne bomo maščevali, kakor se navadno maščujejo taka dejanja. Nemška zeleno-bela garda, ki je kriva Vauhnikove smrti, je bila v soboto razorožena.

To je odgovor na smrt Vauhnikovo. Mi pa vsi sklenemo: naša osveta bo ta, da bomo Jugoslavijo pomagali urediti kot državo, kjer vlada red in mir ter sloga in pravica.

Plačilo.

Nemški cesar Viljem je ponižan. Hotel je vojsko, ker je želel zagospodariti nad celim svetom in uničiti pradžvsem Slovane. Danes se skriva kakor praganjena zver brez krone, brez armade,

brez prijateljev v tujini. Zagrešil je neštivilno zločinov in opravičeno zahteva Amerika, da se ga pošlje v preganstvo na Hudičeve otoke, kamor so pošiljali največje zločince in reparje.

Viljem je kriv, da je poginilo na bojiščih na milijone nedolžnih ljudi, da je na milijone vdov in sirot v največji badi, on je kriv, da so opustošeni mnogi najlepši krajev naše domovine, posebno solčna Goriška.

Invalidi, vdove in sirote v Nemčiji so poslali Viljemu naslednje odprto pismo:

»Ali si bil na bojišču, ko je bilo ob gromenju topov, ob pokanju pušk in praskanju granat na stotisoče mož na tvoj ukaz poginanih v naročje smrti? — Ali si bil v zakopih, ko so tam naši očelje, bratje in sinovi v mraza in na dežju, poleti in pozimi, podnevu in ponoči vsled tvoje volje gledali smrti v obraz? — Ali si bil na morju, ko je bilo na stotine ljudi s tvojim torpedom vrženih z ladij in so se brez pomoči potapljali? — Ali si videl zgerela mesta, zapaljene vasi in opustošeno polje? — Ali si videl mlake ljudske krvi, grmade trupel, tisoče pehabljenih teles? — Ali si slišal krik greze in obupa, stokanje in vzdihovanje ranjenih in umirajočih? — Ali nisi slišal obupnih klicev in joka vdov sirot, ali nisi slišal preklinjanja milijonov ljudi, zmrzlenih, lačnih in obubožanih? Samo misel na gorje, na gorje, na bolesti in strahote, ki si jih ti zakrivil, razgreva dušo, stiska srce in s solzami zaliva oči, v tebi pa ni niti trohice časti in vesti. Nisi vreden življenja. Le pojdi in daj svoje telo vodnim roparskim pticam, da beš vsaj njim za užitek.«

Tako sodi danes svet o Viljemu, največjem zločincu, kar jih je kedaj gledal svet. Naš nekdanji ljudomili cesar Karel je njegova žrtve. Viljem ga je tiral v nesrečno smer in mu ni dovolil, da bi hodil svoja pöta, pöta miru in sprave. Karel je imel tudi slabe državnike. Imena Stürgkh, Tisza, Barhtold, Černin, Andraši itd nam povejo dovolj. Vsi ti so tirali Karla v nesrečo. Stürgkh in Tisza sta že dobila svoje plačilo.

In še nekdo je dobil to, kar je zaslužil. Ptujski Štajerc je celih 20 let širil strup nemškutarstva med naš rod. A svojega namena ni dosegel. Danes leži med mrtveci. Prenehal je izhajati. Papir, ki mu je preostal, so njegovi lastniki ponudili Slov. Gospodarju.

Naši protivniki so izginili, a Slovenci, Jugoslovani smo ostali. Svobodni smo . . .

Slovenska posadka v Spielfeldu.

Spielfeld, 26. nov.

Zasedenje Spielfelda po jugoslovanskih četah je vzbudilo precejšnje razburjenje med Nemci. Objavljamo kratek popis, kako se je izvršilo zasedenje.

V noči od nedelje na ponedeljek, dne 25. nov. se je močna srbska četa pripeljala s posebnim vlakom v St. Ij, odkoder je odkorakala peš proti Spielfeldu. Malo pred Spielfeldom se je razdelila v tri dele. Ena kolona je prodirala v rojni črti po državni cesti, druga je šla čez Obeg mimo pokopališča na hrib nad postajo in tretja ob železniški progi. Nemška posadka v Spielfeldu je bila najbrž »po prijaznosti« železniških uradnikov že iz Maribora obveščena o prihodu Jugoslovancov. Ko so se približali Spielfeldu na kake četrt ure, je oddala nemška posadka več signalnih strelcev. Bila je torej očitno po svojih »prijateljih« iz St. Ija poučena o preteči nevarnosti. Na Obegu je naš oddelek razpostavil strojne puške, a se je kmalu zopet pomaknil naprej. Srbi so brez obtavljanja prodirali proti severu in prvi je došel v vas oddelek, ki je hitel po državni cesti. Kot drugi so prišli na kolodvor Srbi, ki so korakali ob progi. Tretji oddelek je zasedel višino nad kolodvorom, ki obvladuje vso okolico. Nemci so pred begom še spustili v zrak raketo, ki bi naj razsvetlila ozračje, pa ni hotela razpočiti. Nemška posadka, bilo je kakih 50—70 mož, je pobegnila deloma čez most na nemško stran Mure, deloma pa po železnici proti Ernovžu. Ko so Srbi došli na kolodvor, so naši in srbski častniki stopili v kolodvorske uradne prostore in so slovesno proglasili, da je Spielfeld zaseden od Jugoslovancov in entente. To je bilo v ponedeljek, dne 25. nov. 1918, okoli 5. ure zjutraj. Uradništvo je sicer vse preplašeno, toda popolnoma udano v svojo usodo. Izjavilo je, da hoče tudi naprej zvesto opravljati svojo službo. Ko je došel poštni uradnik v urad in je izvedel, da so Jugoslovani zasedli Spielfeld, se je razjokal — od jeze.

Nemci, ki so korajžno zbežali na drugo stran Mure, so krog 1/2. ure zjutraj začeli krepko streljati proti Spielfeldu, a krogle so napravile le luk-

nje v zrak. Srbi so se muzali, češ: »Švaba ne zna pucati«. Tudi oni Nemci, ki so zbežali ob železniški progi, niso prav nič zadeli. Zavzetje Spielfelda se je torej Jugoslovanom posrečilo brez preliivanja krvi.

Ko so si naši vse potrebno uredili, so se ogledali po vasi. Poiskali so si stanovanja. Nemški oficirji so zbežali ponoči iz toplih pernic tako naglo, da so naši fantje našli popolnoma urejena ležišča z vsemi udobnostmi.

Spielfeldčani so večinoma prijazni z našimi junaki. In kar je najbolj čudno: Nemški Spielfeldčani znajo kar naenkrat vsi slovensko. Samo gostilničar Stelzer in gostilničarka Schafzahl se ne moreta uživati v misel, da so Jugoslovani lastniki Spielfelda.

V ponedeljek dopoldne je naenkrat padlo iz bližnjega trga Strass precej strelav proti Spielfeldu. Srbi so se takoj razvrstili v rojno črto in — hajd nad straškega Švaba. Patulja 16 Srbov je prodrla v Strass in je tržane razorožila. Nemci v Strassu so bili v groznem strahu pred srbsko patroljo in so molče oddali orožje. Ko so Srbi izvršili svojo nalogo, so se zopet podali nazaj v Spielfeld.

Po Spielfeldu se sedaj glasijo slovenske, hrvatske in srbske pesmi. Nemcem posebno dopada pozdrav »Živijo« in živa trobojna barva jugoslov. kokard.

Razne politične vesti.

Nedeljski shodi, ki so jih priredili člani Narodnega sveta, so se izborno obnesli. V Slovenski Bistrici so govorili na dobroobiskanem shodu, ki se je vršil v dvorani dosedaj nemške okrajne šparkske, stotnik Kovačič, dr. Vladimir Serbec iz Maribora, dr. Reisman, dr. Goričan in Peter Novak. Po shodu se je v Narodnem domu razvila neprijetna zabava s petjem in govori. — V Gornji Radgoni in v Radencih je na dobroobiskanih zborovanjih govoril podpredsednik štajerskega Narodnega sveta dr. Hahnjec. Shoda v Radencih se se udeležili tudi ogrski Slovenci v velikem številu. — V Kamnici in Selnici pri Mariboru sta se shoda lepo obnesla. Govorila sta dr. Koderman in profesor Voglar. — Pri Sv. Barbari v Haložah je govoril nadrevizor Pušenjak. — O slavnosti v St. Iju poročamo na drugem mestu. Na vseh prireditvah je ljudstvo ogorčeno protestiralo proti nasilnemu in samovoljnemu postopanju Italijanov v jugoslovanskih krajih.

Naši shodi približno nedeljo Narodni svet v Mariboru priredi v neseljo, dne 1. novembra naslednje shode: v Svečini dr. Hahnjec po večernicah pri Šerbinek-Kostru; na Muti ob koroški žel. dr. Koderman in Ciril Metodovi soli po drugi sv. maši; pri Sv. Lovrencu nad Mariborom pri Skaceju po pozni službi božji dr. Leskovar; pri Mariji Snežni po pozni sv. maši pred cerkvijo urednik Žebot; pri Sv. Marjeti ob Pesnici po službi božji predpoldne dr. Vladimir Serbec; v Vuzenici po rani sv. maši pri Mravljaku profesor Voglar; v Framu pri Mariboru v torek dne 3. dec. ob 3. uri popoldne pri Turnerju dva člana NS iz Maribora. — V Hočah ne bo zborovanje dne 1., ampak 15. decembra.

Ustanavljanje Jugoslavije se tudi v Trbovljah ni vršilo popolnoma gladko in mirno. Narodni praznik 28. okt. se je vršil še popolnoma mirno in v znamenju sloge, 31. okt. zvečer, oz. ponoči pa so začeli »čistiti«. Aretirali so vojaškega poveljnika, podpolkovnika Faschinga, rudarskega nadzornika Hubra in denuncijanta iz l. 1914 Petra Miklavčiča, jih zaprli na »ciglarno« in jih na Vseh svetih dan odpeljali v Ljubljano. Isto noč so zahtevali odstop radniškega ravnatelja Heinricha in postavili namesto g. Voduseka za načelnika Narodnemu odboru J. Kramarja. Vojaško poveljstvo je prevzel nadporoč. Lotrič. Isti dan je zahtevala mlada socijalistična struja zase 5 mandatov v Narodnem odboru in odstop dosedanjega voditelja socijaldemokrata Sitterja, od podpredsedništva v Narodnem odboru in hotela delavca na njegovo mesto. Naslednje dni se je dosegel sporazum, da imajo socijalisti mladi in stari pet mandatov, ljudska stranka 3, napredna 3, predseduje pa trgovec J. Kramar. Uvedla se je Narodna straža, ki se pa ni obnesla, zlasti pri mimo se vozečih vojaških transportih, zato so nam poslali 100 Srbov, ki nas varujejo pred domačimi in tujimi negodniki. V nedelje 17. t. m. je bil zelo številno obiskan delavski shod, na katerem se je stavil ultimatum radniškemu rav. Heinrichu, višjemu nadzorniku Haltmannu in Habru, vodji radniškega konzuma Joreju, županu Voduseku in socijaldemokratskemu voditelju Sitterju, prvim trem radi narodnosti, nestrpnosti in nasilnosti, ostalim radi slabih prehranjevalnih razmer. Zab-

tevam se bo ugodilo; ker je občinski zastop itak nesklepčen, bo prišel na občino vladni komisar. Res, kolo sreče se čudno suče in demokratičen tok časa vse preobrača, tudi ni čuda, da med socijalisti vre. Njih vodje hočejo biti danes sicer najbolj navdušeni Jugoslovani, kakor se je izrazil Sitter na shodu, že od l. 1889, a so pomagali Nemcem v obč. zastop bili so proti podpisom za deklaracijo, ko bi o Binkoštih imel biti izbor za Jugoslavijo, so mu nasprotovali, posebno pa še slovesnemu sprejemu dr. Korošca, šele par dni pred shodom so se vsled pritiska delavcev samih izjavili za skupen nastop. In ti ljudje so danes oz. hočejo biti Jugoslovani najčistejšega kova, misleč da bodo s hujškanjem vse dosegli, kakor nekaj. A ljudem se odprajo oči in vedno več pristašev si pridobiva nova vladna struja, ki hoče biti res narodna in hoče odstaviti tudi dosedanjega vodjo Sitterja. Kaj prinese čas, bomo se poročali.

Vojska je nekatere Nemce na Muti ob kor. žel. napravila zelo ošabna, to pa menda zato, ker so od Slovencev obogateli in ker so bili večinoma vsi ves čas vojne doma. Sedaj že hujškajo ljudi proti Jugoslaviji, češ, sedaj pa imate Jugoslavijo, ko boste morali zopet v vojsko proti Italiji. Drugi zopet pametujejo, da pride Jugoslavija pod Srbijo itd. Svetujemo našim ljudem, da naj takih govoric ne poslušajo in naj mirno zaupajo našim voditeljem, ker imajo ti pač nekoliko več pameti, kakor pa mutski Nemci. Mi prav dobro vemo, da imajo ti ljudje strah pred Jugoslavijo, ker nas ne bodo mogli več naprej strahovati. Da, resnica je, da jim je za vedno odklenalo in da bodo morali biti s Slovenci bolj ponižni. Da bi bila Drava meja, to misel naj si le izbijejo iz glave. Mejo bomo določili mi sami. Ako bodo mirni, se jim med nami ne bo slabo godilo, če nas bodo pa izzivali, pa lahko poberejo šila in kopita ter grelo med nemške bratce.

Nova jugoslovanska vas v mariborski okolici. V Studencih pri Mariboru so že skoro vsi trgovci in obrtniki zbrisali nemške napise. Nadomeščajo jih s slovenskimi. Ali je morda dr. Jurič izdal to povelje!

Radoveden in razburjen Kodolič. Radgonski župan Kodolič je bil silno radoveden in razburjen, ko je izvedel, da je Spielfeld zaseden po Jugoslovanih in da je s tem Radgona odrezana od Nemške Avstrije. Telefoniral je v Spielfeld in iskal poveljnika jugoslovanske posadke. Na vsak način bi bil rad izvedel, kakšna usoda čaka »nemško« Radgono in kakšno Čmurek. Kedaj pridejo Srbi, ali bodo pobijali, ali bo življenje radgonskih Nemcev varno pred Jugoslovani, vse to je želel izvedeti razburjeni Kodolič, kar po telefonu. A z odgovorom ni bil nič zadovoljen.

Radgonski Slovenci so za Nemško Avstrijo, tako trdi župan Kodolič. Izjavil je: 3000 Slovencev je v radgonskem okraju, a vsi so se izjavili, da hočejo biti pod Nemčijo in ne marajo biti pod Jugoslavijo. Gospod Kodolič, katere Slovence pa ste vprašali? S kako pravico se vi izjavljate za zastopnika radgonskih Slovencev?

Staro ime za Spielfeld. V starejših listinah se kraj ne imenuje tako, marveč Eulenbergt j Sovji breg ali Sovjak. Kakor cela Štajerska, je tudi okolica spielfeldska bila nekaj popolnoma slovenska in nemško ime Eulenbergt je le prestava slovenskega imena Spielfeld tudi ni od besede Spiel (igra), marveč od špilje, duplina, kakoršnih je bilo v ondotnem hribu dovolj in so se v njih skrivale sove. Spielfeld torej pomeni ravan, polje ob hribu z mnogimi špiljami.

Nemška kultura. V nemškem trgu Strass pri Spielfeldu so nemški meščanski kulturnosoci pred nekaj tedni ponoči napadli stanovanje poveljnika straške kadetnice, ko isti ni bil doma. Stanovanje so mu popolnoma oropali. Kar se ni dalo odnesti, so razbili in uničili. Ko je prišel poveljnik domov, je našel svoje stanovanje popolnoma oropano in demolirano. Pri tem čednem delu so bili udeleženi celo člani »odličnih« nemških rodbin iz Strassa in Spielfelda, kateri sedaj objokujejo svoj čin v graških kaznilnicah. — Štrasani so samili, »da je poveljnik« — Slovan.

Nemški državni svet je dne 26. novembra dobil poročilo, »da se korakajo Srbi preko Lipnice proti Gradcu«. V nemškem Babilonu je nastala grozna zmešajava. In nemški »Stadtrat« se brani »prodiranja Srbov proti Gradcu« s papirnatimi protesti, ker nima ne vojaštva, ne orožja, da bi se upri z oboroženo silo.

Slovenci na potu v Belgrad. Med slovenskimi politiki, ki so na potu v Belgrad, da se pogajajo z belgradsko vlado o prehodnem ustroju Jugoslavije, sta tudi poverjenik narodne vlade v Ljubljani za notranje zadeve dr. Brajc in arednik Slovenca dr. Izidor Cankar.

Bivši cesar Karel bolan. Bivši cesar Karel je na svojem gradu Eckartsau duševno močno zbol. Pri svoji pisalni mizi sedi nepremično po cele ure in zre preise. K njemu ne sme nihče.

Viljem hohenzolleraski pred sodišče. Amerika, zlasti Anglija zahteva, da Nizozemska nemuloma izroči bivšega nemškega cesarja Viljema, kateri mora priti pred sodišče. Anglija je že določila sodnike, ki bodo sodili Viljema.

Sv. Oče naj posreduje. Maaakovski nadškof dr. Faulhaber se je obrnil s prošajo do sv. Očeta za posredovanje pri Wilsonu, da četverospoznam omili trdi pogoj premirja, vsled katerega bi se do sklenjenega miru ne smelo uvažati v Nemčijo nobenih živl. Nadalje je zaprosil sv. Očeta za posredovanje, da stradajoča Nemčija dobi čimprej živl iz Amerike. Sv. Oče je sporočil nadškofu, da je že ukrenil vse potrebne tozadevne korake.

Nemci kličejo Italijane na Koroško. Celovski občinski zastop je zaprosil Italijane, da zasedejo tiste slovenske dele Koroške, katere Nemci izpraznijo. Vabilu so se Italijani takoj odzvali, zasedli Vrata, Medgorje nad Podkloščtom v Ziljski dolini ter Beljak.

Italijanom je na južnem Tirolskem pri umikanju avstrijske armade pristalo v roke 400 vagonov sladkorja.

Ententa ne dovoli združenja Nemške Avstrije z Nemčijo. Iz Švicarske poročajo, da ententa nikakor ne privoli v združenje Nemške Avstrije z nemško republiko. Ako bi se hotela Nemška Avstrija združiti z Nemčijo, b ententa popojstrila mirovne pogoje.

Agitacija zeleno-belih. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se med člani bivše mariborske zeleno-bele garde agitira za vstop v armado Nemške Avstrije. Kakih 100 Mariborčanov se je že vpisalo v graške polke.

Jugoslovanske čete so zasedle ves južni del Koroške do Drave. Te čete stojijo pod vrhovnim poveljstvom generala Maistra.

Srbske čete zasedejo Rožno dolino. Brambni odsek časne koroške nemške vlade naznanja, da bodo v bližnjih dneh zasedle srbske čete Rožno dolino do reke Drave. Brambni odsek je sklenil, da umakne vse svoje čete, nahajajoče se na južnem bregu Drave, na severni breg.

Podkloščter zasedli Italijani. Beljaški Nemci so prišli v Podkloščter prosit Italijane, naj zasedejo še Beljak, da ne pride v roke Jugoslovanom. Falotsko sovrastvo Nemcev napram Slovincem!

Italijanska nasilstva. O nasilstvih, ki jih uganjajo Italijani v zasedenih jugoslovanskih ozemljih, prihajajo vsak dan nova poročila. Minulo soboto so v Trstu odredili brez povoda, da se razpusti NS. Zapečatili so tudi prostore NS v Narodnem domu.

Tržaški Italijani proti združenju z Italijo. Tržaška trgovska in obrtna zbornica, v kateri sede sami Italijani, je sklenila skoro soglasno, da bo zahtevala, da mora Trst postati samostojno mesto. Torej tudi Italijani nočejo nič slišati o Italiji.

Danska zahteva pokrajino Šlezvik. Severna polovica pokrajine Šlezvik, v kateri bivajo Danci in katero je Danska morala leta 1866 odstopiti Nemčiji, se je izrekla, da se odcepi od Nemčije in pridruži k Danaki. Tudi Danska zahteva, da ji Nemčija vrne l. 1866 ji ugrabljeno pokrajino Šlezvik.

Rumuni zasedli Bukovino in del vzhodne Galicije. Rumuni so zasedli vsa Bukovino in del vzhodne Galicije. Rumuni nimajo severno reke Prut sploh ničesar iskati, ker so tu sami Malorosi. Toda Rumuni so kakor naši Lahi. Niso sicer za nič, a imajo velika usta in veliki apetit po tuji zemlji.

Kaj pa okrajni zastop? Slovenski okoličan nam piše: Okrajnemu zastopu se vedno gospodujejo samo tisti, ki so hodili na Dunaj protestirat proti Jugoslaviji. V uradu se sme govoriti samo nemško, uradnje se samo v tem jeziku. Tega ne bomo dolgo trpeli.

Slovenski napisi na kolodvorih južne železnice so že povsod upeljani. Samo Maribor, Pesnica in St. Ij v Sl. gor. se še ponašajo z nemškimi deskami.

Mariborski slovenski trgovci in obrtniki se danes niso spremenili nemških napisov v slovenske. Nasprotno smo opazili, da obiša nek trgovec vsak dan sveže samonemske napise: »Sauerkraut«, »Sauerrüben« itd. Čakali bomo še samo nekaj dni, potem pa pridemo z imeni!

Na posloppju sulfurajnske šole v Št. Lenartu v Slov. gor. piapola slovenska trobojnica.

Demobilizacija češke armade. Češka vlada je odredila, da se imajo do 20. decembra 1918 odpušiti vsi 18 in 19 letni ter vsi nad 36 letni črnovojniki. Stuziti pa morajo še nadalje vsi vojniki od 20 do 36 leta.

nje v zrak. Srbi so se muzali, češ: »Švaba ne zna pucati«. Tudi oni Nemci, ki so zbežali ob železniški progi, niso prav nič zadeli. Zavzetje Spielfelda se je torej Jugoslovanom posrečilo brez preliivanja krvi.

Ko so si naši vse potrebno uredili, so se ogledali po vasi. Poiskali so si stanovanja. Nemški oficirji so zbežali ponoči iz toplih pernic tako naglo, da so naši fantje našli popolnoma urejena ležišča z vsemi udobnostmi.

Spielfeldčani so večinoma prijazni z našimi junaki. In kar je najbolj čudno: Nemški Spielfeldčani znajo kar naenkrat vsi slovensko. Samo gostilničar Stelzer in gostilničarka Schafzahl se ne moreta uživati v misel, da so Jugoslovani lastniki Spielfelda.

V ponedeljek dopoldne je naenkrat padlo iz bližnjega trga Strass precej strelav proti Spielfeldu. Srbi so se takoj razvrstili v rojno črto in — hajd nad straškega Švaba. Patulja 16 Srbov je prodrla v Strass in je tržane razorožila. Nemci v Strassu so bili v groznem strahu pred srbsko patroljo in so molče oddali orožje. Ko so Srbi izvršili svojo nalogo, so se zopet podali nazaj v Spielfeld.

Po Spielfeldu se sedaj glasijo slovenske, hrvatske in srbske pesmi. Nemcem posebno dopada pozdrav »Živijo« in živa trobojna barva jugoslov. kokard.

Razne politične vesti.

Nedeljski shodi, ki so jih priredili člani Narodnega sveta, so se izborno obnesli. V Slovenski Bistrici so govorili na dobroobiskanem shodu, ki se je vršil v dvorani dosedaj nemške okrajne šparkske, stotnik Kovačič, dr. Vladimir Serbec iz Maribora, dr. Reisman, dr. Goričan in Peter Novak. Po shodu se je v Narodnem domu razvila neprijetna zabava s peljem in govori. — V Gornji Radgoni in v Radencih je na dobroobiskanih zborovanjih govoril podpredsednik štajerskega Narodnega sveta dr. Hahnjec. Shoda v Radencih se se udeležili tudi ogrski Slovenci v velikem številu. — V Kamnici in Selnici pri Mariboru sta se shoda lepo obnesla. Govorila sta dr. Koderman in profesor Voglar. — Pri Sv. Barbari v Haložah je govoril nadrevizor Pušenjak. — O slavnosti v St. Iju poročamo na drugem mestu. Na vseh prireditvah je ljudstvo ogorčeno protestiralo proti nasilnemu in samovoljnemu postopanju Italijanov v jugoslovanskih krajih.

Naši shodi pribodnje nedelje Narodni svet v Mariboru priredi v neseljo, dne 1. novembra naslednje shode: v Svečini dr. Hahnjec po večernicah pri Šerbinek-Kostru; na Muti ob koroški žel. dr. Koderman in Ciril Metodovi soli po drugi sv. maši; pri Sv. Lovrencu nad Mariborom pri Skaceju po pozni službi božji dr. Leskovar; pri Mariji Snežni po pozni sv. maši pred cerkvijo urednik Žebot; pri Sv. Marjeti ob Pesnici po službi božji predpoldne dr. Vladimir Serbec; v Vuzenici po rani sv. maši pri Mravljaku profesor Voglar; v Framu pri Mariboru v torek dne 3. dec. ob 3. uri popoldne pri Turnerju dva člana NS iz Maribora. — V Hočah ne bo zborovanje dne 1., ampak 15. decembra.

Ustanavljanje Jugoslavije se tudi v Trbovljah ni vršilo popolnoma gladko in mirno. Narodni praznik 28. okt. se je vršil še popolnoma mirno in v znamenju sloge, 31. okt. zvečer, oz. ponoči pa so začeli »čistiti«. Aretirali so vojaškega poveljnika, podpolkovnika Faschinga, rudarskega nadzornika Hubra in denuncijanta iz l. 1914 Petra Miklavčiča, jih zaprli na »ciglarno« in jih na Vseh svetih dan odpeljali v Ljubljano. Isto noč so zahtevali odstop radniškega ravnatelja Heinricha in postavili namesto g. Voduseka za načelnika Narodnemu odboru J. Kramarja. Vojaško poveljstvo je prevzel nadporoč. Lotrič. Isti dan je zahtevala mlada socijalistična struja zase 5 mandatov v Narodnem odboru in odstop dosedanjega voditelja socijaldemokrata Sitterja, od podpredsedništva v Narodnem odboru in hotela delavca na njegovo mesto. Naslednje dni se je dosegel sporazum, da imajo socijalisti mladi in stari pet mandatov, ljudska stranka 3, napredna 3, predseduje pa trgovec J. Kramar. Uvedla se je Narodna straža, ki se pa ni obnesla, zlasti pri mimo se vozečih vojaških transportih, zato so nam poslali 100 Srbov, ki nas varujejo pred domačimi in tujimi negodniki. V nedelje 17. t. m. je bil zelo številno obiskan delavski shod, na katerem se je stavil ultimatum radniškemu rav. Heinrichu, višjemu nadzorniku Haltmannu in Habru, vodji radniškega konzuma Joreju, županu Voduseku in socijaldemokratskemu voditelju Sitterju, prvim trem radi narodnosti, nestrpnosti in nasilnosti, ostalim radi slabih prehranjevalnih razmer. Zab-

tevam se bo ugodilo; ker je občinski zastop itak nesklepčen, bo prišel na občino vladni komisar. Res, kolo sreče se čudno suče in demokratičen tok časa vse preobrača, tudi ni čuda, da med socijalisti vre. Njih vodje hočejo biti danes sicer najbolj navdušeni Jugoslovani, kakor se je izrazil Sitter na shodu, že od l. 1889, a so pomagali Nemcem v obč. zastop bili so proti podpisom za deklaracijo, ko bi o Binkoštih imel biti izbor za Jugoslavijo, so mu nasprotovali, posebno pa še slovesnemu sprejemu dr. Korošca, šele par dni pred shodom so se vsled pritiska delavcev samih izjavili za skupen nastop. In ti ljudje so danes oz. hočejo biti Jugoslovani najčistejšega kova, misleč da bodo s hujškanjem vse dosegli, kakor nekdanj. A ljudem se odprajo oči in vedno več pristašev si pridobiva nova vladna struja, ki hoče biti res narodna in hoče odstaviti tudi dosedanjega vodjo Sitterja. Kaj prinese čas, bomo se poročali.

Vojska je nekatere Nemce na Muti ob kor. žel. napravila zelo ošabna, to pa menda zato, ker so od Slovencev obogateli in ker so bili večinoma vsi ves čas vojne doma. Sedaj že hujškajo ljudi proti Jugoslaviji, češ, sedaj pa imate Jugoslavijo, ko boste morali zopet v vojsko proti Italiji. Drugi zopet pametujejo, da pride Jugoslavija pod Srbijo itd. Svetujemo našim ljudem, da naj takih govoric ne poslušajo in naj mirno zaupajo našim voditeljem, ker imajo ti pač nekoliko več pameti, kakor pa mutski Nemci. Mi prav dobro vemo, da imajo ti ljudje strah pred Jugoslavijo, ker nas ne bodo mogli več naprej strahovati. Da, resnica je, da jim je za vedno odklenalo in da bodo morali biti s Slovenci bolj ponižni. Da bi bila Drava meja, to misel naj si le izbijejo iz glave. Mejo bomo določili mi sami. Ako bodo mirni, se jim med nami ne bo slabo godilo, če nas bodo pa izzivali, pa lahko poberejo šila in kopita ter grelo med nemške bratce.

Nova jugoslovanska vas v mariborski okolici. V Studencih pri Mariboru so že skoro vsi trgovci in obrtniki zbrisali nemške napise. Nadomeščajo jih s slovenskimi. Ali je morda dr. Jurič izdal to povelje!

Radoveden in razburjen Kodolič. Radgonski župan Kodolič je bil silno radoveden in razburjen, ko je izvedel, da je Spielfeld zaseden po Jugoslovanih in da je s tem Radgona odrezana od Nemške Avstrije. Telefoniral je v Spielfeld in iskal poveljnika jugoslovanske posadke. Na vsak način bi bil rad izvedel, kakšna usoda čaka »nemško« Radgono in kakšno Čmurek. Kedaj pridejo Srbi, ali bodo pobijali, ali bo življenje radgonskih Nemcev varno pred Jugoslovani, vse to je želel izvedeti razburjeni Kodolič, kar po telefonu. A z odgovorom ni bil nič zadovoljen.

Radgonski Slovenci so za Nemško Avstrijo, tako trdi župan Kodolič. Izjavil je: 3000 Slovencev je v radgonskem okraju, a vsi so se izjavili, da hočejo biti pod Nemčijo in ne marajo biti pod Jugoslavijo. Gospod Kodolič, katere Slovence pa ste vprašali? S kako pravico se vi izjavljate za zastopnika radgonskih Slovencev?

Staro ime za Spielfeld. V starejših listinah se kraj ne imenuje tako, marveč Eulenbergt j Sovji breg ali Sovjak. Kakor cela Štajerska, je tudi okolica spielfeldska bila nekdanj popolnoma slovenska in nemško ime Eulenbergt je le prestava slovenskega imena Spielfeld tudi ni od besede Spiel (igra), marveč od špilje, duplina, kakoršnih je bilo v ondotnem hribu dovolj in so se v njih skrivale sove. Spielfeld torej pomeni ravan, polje ob hribu z mnogimi špiljami.

Nemška kultura. V nemškem trgu Strass pri Spielfeldu so nemški meščanski kulturnosoci pred nekaj tedni ponoči napadli stanovanje poveljnika straške kadetnice, ko isti ni bil doma. Stanovanje so mu popolnoma oropali. Kar se ni dalo odnesti, so razbili in uničili. Ko je prišel poveljnik domov, je našel svoje stanovanje popolnoma oropano in demolirano. Pri tem čednem delu so bili udeleženi celo člani »odličnih« nemških rodbin iz Strassa in Spielfelda, kateri sedaj objokujejo svoj čin v graških kaznilnicah. — Štrasani so samili, »da je poveljnik« — Slovan.

Nemški državni svet je dne 26. novembra dobil poročilo, »da se korakajo Srbi preko Lipnice proti Gradcu«. V nemškem Babilonu je nastala grozna zmešajava. In nemški »Stadtrat« se brani »prodiranja Srbov proti Gradcu« s papirnatiimi protesti, ker nima ne vojaštva, ne orožja, da bi se upri z oboroženo silo.

Slovenci na potu v Belgrad. Med slovenskimi politiki, ki so na potu v Belgrad, da se pogajajo z belgradsko vlado o prehodnem ustroju Jugoslavije, sta tudi poverjenec narodne vlade v Ljubljani za notranje zadeve dr. Brajc in arednik Slovenca dr. Izidor Cankar.

Bivši cesar Karel bolan. Bivši cesar Karel je na svojem gradu Eckartsau duševno močno zbol. Pri svoji pisalni mizi sedi nepremično po cele ure in zre preise. K njemu ne sme nihče.

Viljem hohenzolleraski pred sodišče. Amerika, zlasti Anglija zahteva, da Nizozemska nemuloma izroči bivšega nemškega cesarja Viljema, kateri mora priti pred sodišče. Anglija je že določila sodnike, ki bodo sodili Viljema.

Sv. Oče naj posreduje. Maaakovski nadškof dr. Faulhaber se je obrnil s prošajo do sv. Očeta za posredovanje pri Wilsonu, da četverospoznam omili trdi pogoj premirja, vsled katerega bi se do sklenjenega miru ne smelo uvažati v Nemčijo nobenih živih. Nadalje je zaprosil sv. Očeta za posredovanje, da stradajoča Nemčija dobi čimprej živil iz Amerike. Sv. Oče je sporočil nadškofu, da je že ukrenil vse potrebne tozadevne korake.

Nemci kličejo Italijane na Koroško. Celovski občinski zastop je zaprosil Italijane, da zasedejo tiste slovenske dele Koroške, katere Nemci izpraznijo. Vabilu so se Italijani takoj odzvali, zasedli Vrata, Medgorje nad Podkloščtom v Ziljski dolini ter Beljak.

Italijanom je na južnem Tirolskem pri umikanju avstrijske armade pristalo v roke 400 vagonov sladkorja.

Ententa ne dovoli združenja Nemške Avstrije z Nemčijo. Iz Švicarske poročajo, da ententa nikakor ne privoli v združenje Nemške Avstrije z nemško republiko. Ako bi se hotela Nemška Avstrija združiti z Nemčijo, b ententa pooprstila mirovne pogoje.

Agitacija zeleno-belih. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se med člani bivše mariborske zeleno-bele garde agitira za vstop v armado Nemške Avstrije. Kakih 100 Mariborčanov se je že vpisalo v graške polke.

Jugoslovanske čete so zasedle ves južni del Koroške do Drave. Te čete stojijo pod vrhovnim poveljstvom generala Maistra.

Srbske čete zasedejo Rožno dolino. Brambni odsek začasne koroške nemške vlade naznanja, da bodo v bližnjih dneh zasedle srbske čete Rožno dolino do reke Drave. Brambni odsek je sklenil, da umakne vse svoje čete, nahajajoče se na južnem bregu Drave, na severni breg.

Podkloščter zasedli Italijani. Beljaški Nemci so prišli v Podkloščter prosit Italijane, naj zasedejo še Beljak, da ne pride v roke Jugoslovanom. Falotsko sovrastvo Nemcev napram Slovincem!

Italijanska nasilstva. O nasilstvih, ki jih uganjajo Italijani v zasedenih jugoslovanskih ozemljih, prihajajo vsak dan nova poročila. Minulo soboto so v Trstu odredili brez povoda, da se razpusti NS. Zapečatili so tudi prostore NS v Narodnem domu.

Tržaški Italijani proti združenju z Italijo. Tržaška trgovska in obrtna zbornica, v kateri sede sami Italijani, je sklenila skoro soglasno, da bo zahtevala, da mora Trst postati samostojno mesto. Torej tudi Italijani nočejo nič slišati o Italiji.

Danska zahteva pokrajino Šlezvik. Severna polovica pokrajine Šlezvik, v kateri bivajo Danci in katero je Danska morala leta 1866 odstopiti Nemčiji, se je izrekla, da se odcepi od Nemčije in pridruži k Danaki. Tudi Danska zahteva, da ji Nemčija vrne l. 1866 ji ugrabljeno pokrajino Šlezvik.

Rumuni zasedli Bukovino in del vzhodne Galicije. Rumuni so zasedli vsa Bukovino in del vzhodne Galicije. Rumuni nimajo severno reke Prut sploh ničesar iskati, ker so tu sami Malorosi. Toda Rumuni so kakor naši Lahi. Niso sicer za nič, a imajo velika usta in veliki apetit po tuji zemlji.

Kaj pa okrajni zastop? Slovenski okoličan nam piše: Okrajnemu zastopu se vedno gospodujejo samo tisti, ki so hodili na Dunaj protestirat proti Jugoslaviji. V uradu se sme govoriti samo nemško, uradnje se samo v tem jeziku. Tega ne bomo dolgo trpeli.

Slovenski napisi na kolodvorih južne železnice so že povsod upeljani. Samo Maribor, Pesnica in St. Ij v Sl. gor. se še ponašajo z nemškimi deskami.

Mariborski slovenski trgovci in obrtniki se danes niso spremenili nemških napisov v slovenske. Nasprotno smo opazili, da obiša nek trgovec vsak dan sveže samonemske napise: »Sauerkraut«, »Sauerrüben« itd. Čakali bomo še samo nekaj dni, potem pa pridemo z imenil!

Na posloppju sulfurajnske šole v Št. Lenartu v Slov. gor. piapola slovenska trobojnica.

Demobilizacija češke armade. Češka vlada je odredila, da se imajo do 20. decembra 1918 odpuštili vsi 18 in 19 letni ter vsi nad 36 letni črnovojniki. Stuziti pa morajo še nadalje vsi vojniki od 20 do 36 leta.